

Hovedkonklusion

Den globale økonomiske krise vil ikke ændre på, at den økonomiske udvikling over de næste 20 år gradvis vil påvirke de sikkerhedspolitiske styrkeforhold, både mellem regioner og internt i disse. Den største forskydning i verdensøkonomien vil blive mod Kina og Indien og væk fra USA og Europa.

Selv om også Kina og Rusland er ramt af den økonomiske krise, har de to lande det nødvendige økonomiske grundlag for at udfordre Vesten politisk, og de lægger stadig mere afstand til vestlige normer for politisk adfærd og står fast på egne værdier, traditioner og interesser.

Skønt den russiske ledelse giver høj prioritet til en modernisering af forsvaret, forsinker den økonomiske krise reformplanerne, og Rusland udgør ikke nogen militær trussel mod Vesten, selv på langt sigt.

Klimaændringerne fører til øget strategisk interesse for de arktiske områders energiforekomster og søtransportruter. Det indebærer risiko for mindre sammenstød og diplomatiske kriser mellem kyststaterne i det arktiske område.

Forhold i den islamiske verden rummer påtrængende sikkerhedspolitiske problemer for Vesten. Truslen fra al-Qaida og andre militante sunniekstremistiske netværk er stadig omfattende, og der er ikke udsigt til, at den bliver væsentligt reduceret. Al-Qaida har i de seneste år øget sine muligheder for at ramme vestlige mål gennem samarbejde med lokale grupper i svage stater og konfliktområder. Det gælder især i Afghanistan, Algeriet, Irak, Pakistan, Yemen og Somalia. Men der er også lande som f.eks. Saudi-Arabien og Ægypten, hvor bl.a. myndighedernes indsats har gjort truslen fra al-Qaida og ligesindede mindre. Militante sunniekstremister i Europa vil fortsat planlægge terrorangreb, men langt de fleste vil blive afværget.

De seneste årtier har islamistiske bevægelser vundet stadig større opbakning. Det er i nogen grad sandsynligt, at nogle islamistiske bevægelser eller dele af disse vil gennemgå en radikalisering som konsekvens af politisk udelukkelse. Det er sandsynligt, at regeringerne i Mellemøsten vil fortsætte en forsigtig reformkurs, hvor hovedvægten ligger på økonomiske reformer, mens politiske reformer vil være begrænsede.

Den internationale militære styrke, ISAF, har gennemført et øget antal operationer mod Taliban og de øvrige oprørsgrupper i Afghanistan. Det øgede pres har været med til at skabe uenighed i Talibans øverste ledelse om den fremtidige kurs. ISAF har dog ikke afgørende svækket oprørsgrupperne, som drager fordel af fristeder i det ustabile Pakistan. I store dele af Afghanistan har oprørerne et solidt greb om befolkningen, og det går kun langsomt fremad med opbygningen af den afghanske stat.

I Pakistan viser hæren og den politiske ledelse større vilje til at gribe militært ind over for islamiske grupper, der truer landets sikkerhed. Men det er ikke sandsynligt, at hæren vil sætte effektivt ind mod afghansk Taliban i grænseprovinserne og deres infiltration fra Pakistan ind i Afghanistan. Det er sandsynligt, at grænseområdet op mod Afghanistan på kort og mellemlangt sigt fortsat vil spille en afgørende rolle som et fristed, hvor al-Qaida og andre militante sunniekstremister kan træne og udvikle nye operationsmåder.

Globaliseringen har medført, at den teknologi og de produkter, som er nødvendige for at udvikle masseødelæggelsesvåben, i stigende grad er tilgængelige for stater, der har de nødvendige finansielle og organisatoriske ressourcer. Denne tendens vil fortsætte, og det er i nogen grad sandsynligt, at der opstår en nuklear trussel mod NATO's territorium på langt sigt.

Den israelsk-palæstinensiske fredsproces går trægt, og det er usandsynligt, at Hizbollah vil give slip på sin position som modstandsbevægelse over for Israel. En militær konflikt mellem Israel og Hizbollah er dog ikke sandsynlig på kort sigt. Samtidig søger Syrien ud af sin internationale isolation.

Urolighederne og intern magtkamp i kølvandet på præsidentvalget i Iran den 12. juni 2009 gør det sandsynligt, at styret fremover vil bygge på et mere spinkelt og på langt sigt skrøbeligt magtgrundlag. Den iranske ledelse ser kernevåben som et middel til udenrigspolitisk handlefrihed og indenrigspolitisk opbakning. Iran bruger sin indflydelse blandt parterne i Mellemøstens konflikter, herunder i Libanon og blandt palæstinenserne, til at konsolidere og styrke sin regionale stilling. Dette er med til at øge modsætningsforholdet mellem Iran og de sunniarabiske lande.

I Nordkorea vanskeliggør det uløste generationsskifte i den øverste ledelse nordkoreanske indrømmelser i sagen om landets nukleare program. Nordkoreas anden kerneprøvesprængning gør det ikke sandsynligt, at landet vil genoptage sekspartsforhandlingerne under de hidtidige betingelser. Det kan føre til flere nordkoreanske initiativer, primært i form af missilaffyringer og andre militære provokationer mod fortrinsvis Sydkorea.

Konflikterne i Afrika inddrager ikke stormagterne direkte. Den Afrikanske Union og medlemslandene vil dog også på langt sigt have behov for støtte udefra til at håndtere konflikter i Afrika.

Pirateri mod den civile skibstrafik nåede i 2008 sit hidtil højeste niveau. Det er ikke sandsynligt, at pirateriproblemet i Adenbugten og i farvandet ud for Somalias østkyst vil blive løst på kort til mellemlangt sigt, så længe de økonomiske fordele for piraterne overstiger de risici, der er forbundet med pirateri.